

Försöksåret 2012 inom Försök i Väst

ANNA-KARIN KRIJGER, Hushållningssällskapet Skaraborg

REGN OCH VÄRME UNDER HÖSTEN 2011

Sällan har så mycket regn fallit under skördemånaderna och sällan har så lite höstraps och höstvetete sått under hösten som detta år. De som sådde höstraps sådde de första dagarna i augusti och de som lyckades etablera höstvetete sådde mycket i början av oktober. Det var dock en varm och torr november så höstvetetet etablerades väl. Snön kom inte förrän i slutet på januari, vilket var tur då den skyddade grödorna när det smalt till och blev kallt i februari.

I Västra Götalands län har knappt hälften av den normala sådden av höstvetete kunnat genomföras och i Värmlands län minskade höstvetetearealen med 65 % jämfört med genomsnittet för de fem senaste åren. I Västra Götalands län halverades också råg och höstarealen.

TIDIGT VÅRBRUK FÖR EN DEL

Våren kom tidigt och om hösten var hemsk på många sätt har vi i Västra Götaland sällan skådat bättre bruk på våra leror. Plogiltorna föll sönder bara man petade på dem. I slättbygderna såddes mycket under några dagar. Under april föll betydligt mer nederbörd än normalt varför vårbruket blev utdraget och många sådde först i början och slutet av maj. April var kallt och vått och många grödor som höstraps och höstkorn gick tillbaka. Det bildades också en del skorpa på vissa jordar. Efter en varm period i maj blev det ett omslag under slutet av månaden till betydligt lägre temperatur och även mycket nederbörd under juni. Som en följd utvecklades grödorna långsammare. Juli bjöd dock på något bättre sommarväder.

På grund av att såtidpunkten har varierat i länet har även grödorna utvecklats olika och därmed skörden. En del har aldrig bärgat högre skördar medan andra nästan har haft missväxt. På många håll förstörde regnet i april lerorna och det gick aldrig att få ett fint såbruk igen.

Vårgrödorna kom upp bra men det var långsam tillväxt i höstgrödorna då det saknades värme. Vallarna började växa i mars, men saknade också värme. På grund av kylan dröjde det också innan markens mineralisering kom igång vilket fördröjde grödornas utveckling.

REGNIG VÅR OCH SOMMAR

I år var hela växtodlingssäsongen regnig vilket har medfört ett enormt tryck av framförallt svamp. Mycket regn under april och första delen av maj gynnade spridningen av svartpricksjuka och regn i juni gynnade kornets bladfläcksjuka. Kraftiga angrepp av bomullsmögel förekom i en del höstrapsfält. Bladmögel förekom i ärter och åkerbönor. I åkerbönor noterades återigen stor variation mellan olika fält i angrepp av chokladfläcksjuka. Då det var stora problem med axfusarios i havre ifjol var det många lantbrukare som behandlade havren i år. Det regnade kring havrens blomning vilket är det största kriteriet för att toxiner ska bildas. Trots många behandlingar har axfusarios även i år varit ett stort problem så många forsknings och försöksinsatser görs för att försöka lösa det problemet. Den förväntade invasionen av löss blev inte riktigt så stor som förväntat. Det var framförallt Östra Skaraborg och Falbygden som blev drabbat. Regnet i juni och juli och augusti gynnade utvecklingen av potatisbladmögel i potatis. I potatis innebar det täta intervall mellan svampbehandlingarna.

LÅGA PROTEINHALTER

Årets skörd i många grödor höll låga proteinhalter. Den tidiga sådden, förluster av kväve vid regn på våren samt en hög skörd gjorde att det gått åt mer kväve och vi har inte kompenserat i den utsträckning som vi behövt. Det är likadant i vallen där det i år varit höga skördar men låga proteinhalter i framförallt andra och tredje skörden.

Sådden under hösten 2012 har även i år varit svår. Sådden av höstraps gick bra och vi är tillbaka på 2010 års nivå men sådden av höstvetete blev lika dålig som ifjol. Knappt hälften av höstvetetet är sått

men det mesta i början av september. En del såddes sent, i mitten av oktober. Till skillnad mot förra året fortsatte regnet i november så många marker är vattenmättade.